

Polskie zasoby PD on-line

Tomasz Ganicz
Wikimedia Polska

Źródła

- Biblioteki cyfrowe (ponad 1,6 M utworów)
 - Polona: <http://www.polona.pl/>
 - Lokalne: <http://fbc.pionier.net.pl/owoc/list-libs>
- Narodowe Archiwum Cyfrowe (NAC)
 - Audiovis: <http://www.audiovis.nac.gov.pl/>
 - Wyszukiwarka skanów: <http://szukajwarchiwach.pl/>
- Google Books / Google Art
- Europeana <http://www.europeana.eu/>

Źródła

- FilMOTEKA Narodowa
 - <http://www.repozytorium.fn.org.pl> (Kroniki przedwojenne)
- Biblioteka Literatury Polskiej
 - <http://literat.ug.edu.pl/>
- Strony NGO-sów, prywatne
 - Wolne Lektury: <http://wolnelektury.pl/>
<http://wolnelektury.pl/katalog/audiobooki/>
 - Archiwum Map Zachodniej Polski:
<http://mapy.amzp.pl/maps.shtml>
 - i wiele innych...

Aspekty prawne

- Utwory, do których wygasły prawa majątkowe
 - 70 lat od końca roku, w którym zmarł twórca (2014-70 = 1944 – czyli musiał umrzeć do 31 grudnia 1943)
 - 70 lat od końca roku w którym upubliczniono utwór (jeśli pracowniczy, zbiorowy, pośmiertne pierwsze wydanie)
- Utwory nie podlegające ochronie
 - Materiały i dokumenty urzędowe
 - Zdjęcia opublikowane bez zastrzeżeń przed 1994
 - “nie-utwory” (materiały bez wkładu twórczego)
- Uwaga na URAA i prawa pokrewne (opracowania, pierwowydanie, prawa do baz)

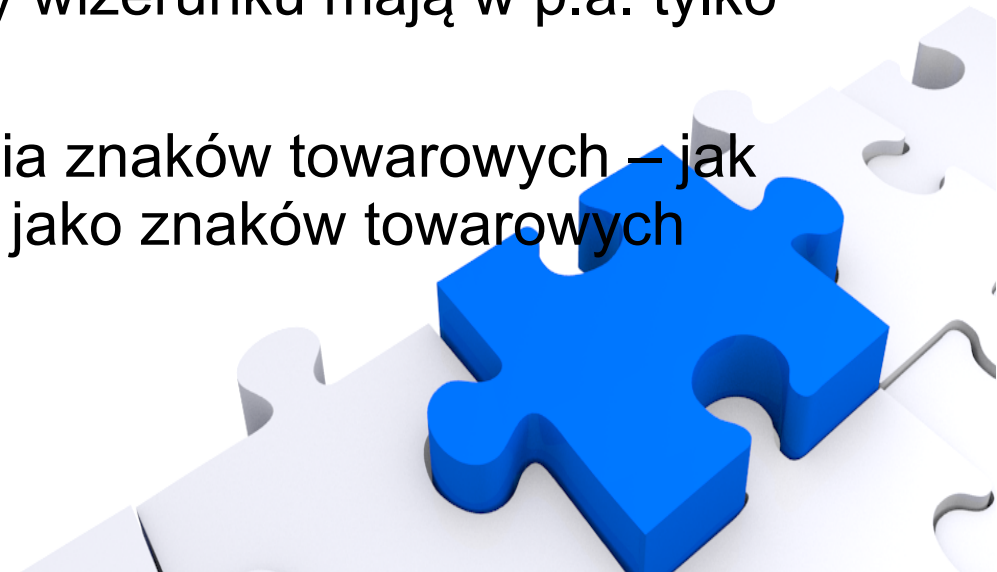
Aspekty prawne

- URAA – musi być w PD także w USA
 - Jest na pewno jak wydane przed 1923 r
 - Inne przypadki omówione na stronie Piotrusia:
<https://commons.wikimedia.org/wiki/User:Piotrus/PolishCopyright>
- Prawa pokrewne
 - Pierwsze wydanie – jeśli zostało “odkryte” i nie było wydane wcześniej (50 lat ekstra ochrony od pierwszego wydania)
 - Opracowanie (termin bardzo rozciągliwy) – 50 lat ekstra ochrony – opracowaniem z pewnością nie jest prosty skan.
- Prawa do baz danych
 - Ustawa o bazach i zastrzeżenie w p.a. - nie można pobrać “istotnej części bazy”, ale można pojedyncze dane
 - Uwaga na metadane, ale też przy masowym pobraniu można przenieść “twórczy wkład” w postaci kolejności i wyboru utworów z bazy.

Aspekty prawne

- Można zignorować:
 - Bezprawne regulaminy i cenniki – akt prawny niższej rangi nie może być sprzeczny z aktem wyższej (aczkolwiek można się liczyć z ew. kłopotami prawnymi)
 - Zastrzeżenia do prostych skanów (vide NAC i serwis mapowy)
 - Powoływanie się na rzekome prawa “do wizerunku przedmiotu” - prawo do ochrony wizerunku mają w p.a. tylko ludzie
 - Powoływanie się na zastrzeżenia znaków towarowych – jak nie planujemy używać utworów jako znaków towarowych

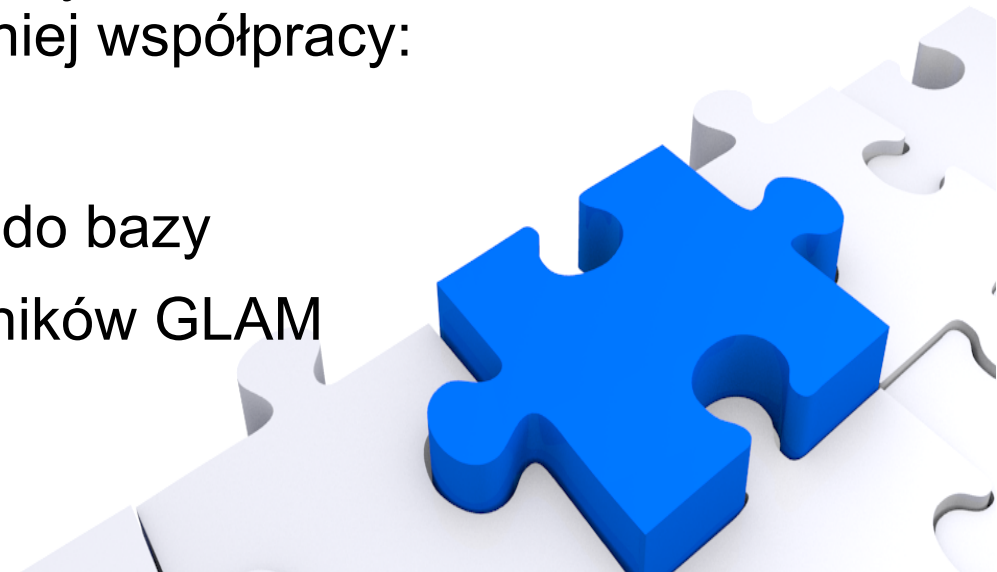
Aspekty techniczne

- Pobrać skan – nie zawsze takie proste, ale zwykle możliwe.
 - Polona
 - dlibra/DjVu
 - Google Art – można nawet jak jest niby zabezpieczone
- Wyciąć ze skanu to co nam potrzeba (+ inne zabiegi techniczne – GIMP, photoshop, czy co tam kto lubi)
- Załadować do Commons
 - Pojedyncze przez kreatora
 - Masowo - Vicunią

I już...

- To takie proste, więc czemu tego nie robimy?
 - Lenistwo
 - Obawa, że nam skasują na Commons
 - Brak wiedzy, że w ogóle można
 - Brak wiedzy, gdzie znaleźć...
- Wprawdzie można na zasadach “partyzanckich”, ale może warto pomyśleć o nawiązaniu bezpośredniej współpracy:
 - Ułatwienie dostępu
 - Znika problem naruszenia praw do bazy
 - Wsparcie merytoryczne pracowników GLAM

Przykłady

- Współpraca z AGAD / Archivum Patriae
 - Ponad 1200 skanów HQ dokumentów historycznych (kalibracja kolorów, profesjonalny skaner, rozdzielczości do 10 x 10 k px.)
 - Fachowo przygotowane metadane
- Kancelaria Senatu RP (wprawdzie to nie PD)
 - Zdjęcia z aparatu – wyższej rozdzielczości niż publikowane na stronie Senatu
 - Uporządkowane sprawy prawno-autorskie
 - Fachowe metadane (daty, opisy zdarzeń i ludzi, autorzy)
- Niestety mała nasza aktywność w nawiązywaniu kontaktów...

Informacje licencyjne

- Grafika na pierwszym ekranie: “Bank Polski”, 1834, domena publiczna, aut.: Łubieńska, Adela(1806-1896) źródło: Polona.
- Loga projektów Wikimedia są zarezerwowanymi znakami towarowymi należącymi do Wikimedia Foundation.
- Prezentacja:

©Tomasz Ganicz, 2014, Lic. CC-BY-SA 3.0 PL

Dziękuję za uwagę.

